

JIGAL KRANT

De kosjere hamvraag Love & Peas

Bij het betreden van de Weimarstraat wordt mijn aandacht meteen getrokken door een uitzonderlijk tafereel. Halverwege de winkelstraat wapperen twee Israëlische en twee Palestijnse vlaggen zij aan zij in de Haagse zeebries. Ik ben op weg naar Love & Peas, het zoveelste tentje dat inspeelt op de culinaire hype van 2015: verse choemoes. Maar hier is iets speciaals aan de hand: het zaakje wordt gerund door een Israëli en een Palestijn.

Als er één gerecht modelstaat voor het Israëlisch-Palestijnse conflict, dan is het choemoes. Ooit het exclusieve volksvoedsel van de Palestijnen, maar vervolgens geannexeerd door Israël en als het zo doorgaat binnenkort even makkelijk geclaimd als typische Hollandse kost. En waarom ook niet, denk ik bij mezelf, terwijl ik op de vlaggen afloop. Waarom zou iets wat je beiden liefhebt niet tot wederzijds begrip kunnen leiden?

Aangekomen bij de vlaggen blijken die curieus genoeg te horen bij een tweedehands fiet-senzaak, die gesloten is. Met het onbestemde gevoel dat Ralph Inbar elk moment vanuit een zijsteegje kan opduiken, loop ik verder richting een lonkende regenboogvlag met daarop het woord 'peace'. Natuurlijk! Het coëxisterende culinaire duo bij uitstek, de Joods-Israëlische kookboekenschrijver Yotam Ottolenghi en zijn Palestijnse sidekick Sami Tamimi, is immers ook van de mannenliefde. Maar nee. De vlag wappert boven een wijnwinkel annex atelier. Dit zou weleens een heel vreemde middag kunnen worden.

Love & Peas blijkt schuin aan de overkant te zitten. Hier geen vlaggen, zelfs geen davidsterren, halve manen, vredesduiven of overige boodschappen van sjalom en salaam. Slechts twee uit kartonnen dozen geknipte bordjes, met plakband achteloos achter het raam geplakt, bevestigen dat ik goed zit. Op het eerste bordje staat 'love', op het tweede 'peas'. Een afschuwelijke woordspeling en eentje met een baard bovendien. In Israël verkopen ze zelfs T-shirts met als opdruk: 'All we are saying is give peas a chance'.

Het restaurant is ingericht met een allegaartje aan tweedehands meubels en retro jaren 70-motiefjes. De muren zijn leeg. Het is er stil. Geen muziek, geen klanten. Ik maak kennis met Yuval, de Israëlische chef en Muawi, zijn Palestijnse zakenpartner. Ze vertellen opgewekt dat Den Haag massaal uitloopt voor hun gerechten, die Palestijnse namen hebben. Alles is vegetarisch, zodat iedereen zich er thuis kan voelen. Want dat is hun motto, vertelt Muawi, die gezellig naast me komt zitten: „Ons eten brengt mensen samen, de Palestijnse keuken is er voor iedereen.” De reacties zijn zonder uitzondering positief, vertelt Yuval trots. Aan de overkant heeft een fietsenboer zelfs speciaal Israëlische en Palestijnse vlaggen opgehangen.

Ik laat me de *mashaoshe* (een lauwwarme, grove choemoes), *falafel qudsi* (een enorme falafelbal, gevuld met rode ui) en *tehiniye* (een stugge techina, met groene kruiden) goed smaken en praat ondertussen met Muawi over de herkomst van de gerechten. Die zijn Palestijns, al maakt dat natúúrlijk niets uit. Yuval knikt. Op Muawi's wang landt een mug.

In een reflex sla ik Muawi in zijn gezicht. Geschrokken van mijn eigen actie wijs ik op de mug, die ik heb gemist en naar de muur is gevlucht. Ik wil opnieuw uithalen, maar Muawi houdt me tegen. De Palestijn doet naar eigen zeggen geen mug kwaad, want 'er zijn grotere problemen'. Ik maak een stuk of vier keer mijn excuses, Muawi zegt dat het goed is, maar ik voel dat het tijd is om te gaan.

De tweedehands fietsenwinkel is inmiddels opengegaan. De eigenaar is Kabiru, een Ghanees die onafgebroken de slappe lach heeft. Van Love & Peas heeft hij nog nooit gehoord. Op de vraag waarom hij Palestijnse en Israëlische vlaggen boven zijn ingang heeft hangen, loopt hij naar buiten en wijst hij naar de naam van zijn zaak: De Reparatiehemel. Op de etalageruit staat: 'Met de reparatiehemel word je vrolijk en sexy.' Op weg naar mijn auto begin ik gedachteloos John Lennon te fluiten: 'All we are saying - is give peace a chance.'

Tamarah Benima

Moordarchitect

De mensen die zij toen een behoorlijk bestaan gaven, eten nu soms gras

De carrière van Mosjé begon met het doodslaan van een Egyptische opzichter die een Hebrëer in elkaar sloeg. Desondanks zingen we in het Jigdal: 'Nooit meer stond in Jisraël een profeet op als Mosjé.' Hij is de grootste. Nu ben ik gelukkig geen Mosjé en was voor mijn carrièrestart een pen in de hand voldoende. Met die pen kan ik soms giftig uitpakken, en dat zint niet iedereen.

Twee weken geleden schreef ik dat de schietgrage Amerikaan die leeuw Cecil naar de andere wereld hielp, beter president Mugabe had kunnen omleggen. 'Tuttuttut. Benima, toch... Je bent toch rabbijn... Dat kan toch niet zomaar.' Ik zou niet weten waarom niet. Een vriendin had met haar man een boerenbedrijf in Zimbabwe, toen dat nog Rhodesië heette. Ze gaven honderd werknemers en hun families werk, medische zorg en onderwijs. Natuurlijk werden ze door linkse types zoals ik uitgekreten voor koloniale uitbuiters. Na de onafhankelijkheid keerden ze terug naar Nederland. Als ze nu op bezoek gaan in Zimbabwe worden ze door hun voormalige medewerkers gesmeekt om terug te komen. De mensen die zij toen een behoorlijk bestaan gaven, eten nu soms gras.

Robert Mugabe is al vanaf het begin van Zimbabwes onafhankelijkheid in 1980 aan de macht. Drie maanden geleden kwamen documenten boven tafel waaruit blijkt dat Mugabe opdracht gaf voor een genocide in Matabeleland, een provincie in Zimbabwe. Daarbij werden in 1983 meer dan twintigduizend burgers gedood. Om Stuart Doran van *The Guardian* te citeren: „Deze papieren – geschraagd door mijn onderzoekingen en de getuigenissen van Zimbabwaanse getuigen – lijken te ondersteunen wat overlevenden en geleerden altijd hebben vermoed: Mugabe, toen premier, was de belangrijkste architect van goed geplande en systematische uitgeoefende massamoorden.”

In 2008 zette Mugabe zijn aanhangers aan tot het gebruik van verkrachting in de strijd tegen zijn politieke tegenstanders. Enzovoort, enzovoort. De graanschuur van Afrika is volstrekt naar de vernieling geholpen. In alle opzichten. Door Mugabe en de zijnen. Arm volk! Juist vanwege het bijbelse 'gerechtigheid, gerechtigheid zul je nastreven' walg ik ervan dat Mugabe geen strobreed in de weg wordt gelegd. En ik heb ook weinig geduld met jagers die zich afficheren als 'natuurliebhebbers' en beweren dat zij de natuur, de reservaten, de economie van arme landen helpen. Was 'omleggen' ongepast? Lees over Zimbabwe. Dat is pas erg.

Als er één gerecht modelstaat voor het Israëlisch-Palestijnse conflict, dan is het choemoes